

UNIVERSITY OF HELSINKI

This document is downloaded from
HELDA - The Digital Repository of
University of Helsinki.

Title	Metsien viisas käyttö on väkevää ilmastopolitiikkaa
Author(s)	Kauppi, P.E.
Citation	Kauppi, P.E. 2007. Metsien viisas käyttö on väkevää ilmastopolitiikkaa (Vieraskynä). Helsingin Sanomat 3.8.2007.
Date	2007-08-03
URL	http://hdl.handle.net/1975/5734

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

HELDA - The Digital Repository of University of Helsinki - Terms and User Rights

By using HELDA - The Digital Repository of University of Helsinki you are bound by the following Terms & Conditions. Please read them carefully.

I have read and I understand the following statement:

All material supplied via HELDA is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Metsien viisas käyttö on väkevää ilmastopolitiikkaa

Fossiiliset päästöt lisäävät ilmakehän hiilidioksidipitoisuutta ja uhkaavat ilmastoa maailmanlaajuisesti. On tärkeää arvioida, miten metsätalous ja -teollisuus voivat osallistua käytännön ilmastopolitiikkaan. Erityisen tärkeää se on suomalaisille, koska elämme osittain metsästä.

Yksittäisillä, erillisillä linjauksilla, kuten ydinvoiman tai uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisellä, ei voida saavuttaa ilmastopolitiikan päämääriä. Tavoitteena on ottaa erilaisten oikeansuuntaisten ratkaisujen yhteisvaikutus.

Eri toiminta-alueista maailmanlaajuisesti ehkä tärkein on metsä. Metsien suojeleminen ja viisas käyttö ovat väkevää ilmastopolitiikkaa. Metsäteollisuus ja koko metsäala voivat osallistua ilmastopolitiikkaan ja samalla parantaa tulevaisuudennäkymiään.

Ilmastopolitiikkaa opeteltaessa on tehty huonojakin valintoja. On tavoiteltu esimerkiksi etanolin valmistamista viljasta, vaikka siihen perustuvasta energiahuollosta tulee tehontonta ja kallista. Viinan voimalla on viisaampaa hankkia verovarot kuin tuhlailla niitä.

Ennen pitkää ympäristönsuojelun todelliset mahdollisuudet löydetään. Trooppisten luonnonmetsien suojeleminen voidaan asettaa tärkeysjärjestyksessä jopa fossiilisten päästöjen vähentämisen edelle. Maailman kokonaispäästöistä vajaa viidennes tulee trooppiin metsien tuhoutumisesta.

Fossiilinen aines on elotonta massaa. Metsäkadossa sen sijaan menetetään elollista luontoa. Troopikissa tuhoetaan peruaattomasti kasvi- ja

Maailman metsäkadon tyrehtyminen merkitsisi ilmastolle samaa kuin se, että Yhdysvaltojen päästöt nollautuisivat, kirjoittaa **Pekka Kauppi**.

eläinlajeja ja supistetaan jäljelle jäävien lajien elinpiiriä.

Luonnonmetsien raivaaminen on hyödytöntä ja tarpeetonta pitkällä aikavälillä. Sitä tehdään piittaamatta tai osin pakon edessä, kun eletään kädestä suuhun. Joskus metsäkattoa ylläpitää rikollinen toiminta tai eriasteinen korruptio.

Ilmastonsuoja voi auttaa punnertamaan trooppiin metsätasapainoon, kunhan sen nimissä ei hyväuskoisesti hakata trooppista metsää öljypalmuplantaaseiksi. On mahdollista ja suotavaa, että trooppinen metsäala lakkaa vähenemästä 20–30 vuodessa, esimerkiksi vuoteen 2040 mennessä. Metsäkadon tyrehtyminen vastaisi Yhdysvaltojen päästöjen nollautumista.

Vaikutus voi olla vieläkin suurempi, sillä metsien sitoman hiilen määrä alkaa hitaasti kohota, kun kasvillisuus ensin saavuttaa tasapainon ja sitten pääsee elpymään. Metsät muuttuvat hiilen lähteestä hiilen nieluksi. Näin on tapahtunut OECD-maissa, ja näin voi tapahtua trooppiinakin myö-

hemmin tällä vuosisadalla.

Englantilainen taloustieteilijä Thomas Malthus pelkäsi vuonna 1798 kriisiä, kun väestö lisääntyi geometrisessa sarjassa (1, 2, 4, ...) mutta ravinnontuotanto vain aritmeettisessa sarjassa (1, 2, 3, ...) Hän ei arvannut, että tilanne muuttuu. Maapallon suurin ikäluokka syntyi vuonna 1989, minkä jälkeen väestönkasvu on hidastunut ja väestö on siirtynyt enenevästi kaupunkeihin. Joissakin maissa väkiluku ei kasva lainkaan ilman maahanmuuttoa.

Ravinnontuotantoa sen sijaan voidaan lisätä jatkuvasti uusilla menetelmillä, vaikka viljelyala ei kasva vaan hiljalleen supistuu. Uusi tilanne muuttaa ratkaisevasti maapallon pinnan hiilitasetta, kun pellonraivaus lakkaa ja viljelysmaata voidaan palauttaa metsäksi.

Maapallon metsistä vapautuu yhä ilmakehään enemmän hiilidioksidia kuin sitä metsiin sitoutuu, mutta parinkymmenen viime vuoden aikana hiilitase on muuttunut vähemmän kielteiseksi. Trooppinen metsäkatko on vähän supistunut, ja OECD-maiden metsät ovat laajentuneet ja vahvistuneet.

Paradoksaalista kyllä, metsien hiilensidontakyky on kehittynyt parhaiten siellä, missä on eniten kaupallisia hakkuita ja metsäteollisuutta. Olennaisinta on huolehtia metsien uudistumis- ja kasvukyvystä. Luonnon monimuotoisuutta tuhoon tuu eniten trooppiin, mutta myös meillä Suomessa on ratkaisemattomia, vaikeita ongelmia.

Metsävarojen inventointi aloitettiin Suomessa 1920-luvulla. Silloin puustoa oli keski-

määrin 65 kuutiometriä metsähehtaarilla. Uusimman mitauksen mukaan puustoa oli 95 kuutiometriä hehtaarilla, ja määrä voi kohota 130 kuutiometriin vuoteen 2050 mennessä. Tällä kehityksellä metsiin sitoutuu noin viidennes Suomen fossiilipäästöistä, kun metsien pinta-ala säilyy ennallaan tai hieman vielä kasvaa.

Kun puuston määrä lisääntyy, vuosittaista hakkuukertymää voidaan lisätä. Osittain puu jalostetaan vientituotteiksi, osittain se voidaan polttaa uusiutuvana energiana.

Dieselpolttoaineen valmistaminen puusta on mahdollista, mutta kannattaa arvioida, onko sittenkin viisaampaa ottaa energia talteen sähköinä, lämpönä tai pelletteinä. Erityisen arvokasta on tehdä ensin tuotteita, kuten paperia, ja sitten valmistaa samasta lähtöaineesta – esimerkiksi käytöstä poistetusta paperista – energiaa.

Suomen metsäteollisuuteen kannattaa kehittää niin hyviä tekniikoita ja järjestelmiä, että osamisella on kaupallista arvoa ulkomailla. Metsiän perustuva ilmastopolitiikka saadaan näin leviämään mahdollisimman nopeasti maailmalle.

Kolme neljäsosaa ilmastopolitiikan tavoitteista on kaikesta huolimatta saavutettava metsistä riippumattomilla keinoilla luottaen yhteisvaikutukseen. On silti komeaa, jos ilmastopolitiikan yksikin neljännes saadaan oikealle uralle pienen kansakunnan innovaatioilla ja aloitteilla.

Pekka Kauppi

Kirjoittaja on Helsingin yliopiston ympäristötieteiden professori ja yksi kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n perustajajäsenistä.